

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. An concursus Dei cum creaturis sit quid concomitans?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

opinio est in oppositum. Tum quia Deo concedendus est modus perfectissimus agendi, immediatus autem agendi modus, est perfectior. Tum quia, sicut Deus potest annihilare effectum productum immediate, ita poterit & ipsam ejus productionem, sed ipsum effectum immediate annihilare non posset, si immediate ab illo non penderet. Ergo nec actionem, si ab illo immediate non penderet, si autem immediate penderet effectus, immediateque annihilabilis est, penderet etiam actio, immediateque annihilabilis erit. Tum quia in nulla ratione debet creatura esse immediate à se, si autem immediate non penderet actio à Deo, immediate esset à se. Nec obstat, quod contineat totum esse & perfectionem actionis in se, causa, hoc enim, quod etiam in se habet actio, non debet esse independens à Deo. Concesso autem concursu immediato Deo, non est necesse excludere concursum aliarum causarum, quia multa se solo non potest præstare in eodem genere Deus, ut generationes, actiones vitales &c. & sicut entia creata non spoliatur virtute agendi, quam in illis ponit, & ratio & experientia, sic nec spoliari debent immediata etiam actione. Sed possibilisne creatura, quæ operari possit immediate Deo non concurrente? Ariag. & Hurt. censent, se in hoc non videre repugnantiam. Ovjed. & recentior Suar. censent id repugnare, quod probabilius. Quia impossibilis est creatura, in aliqua ratione, pro statu Physico, independens à Deo, & si sit possibilis dependentia à Deo in omnibus, & si hæc perfectio non repugnat Deo, danda erit eidem, & hæc excludet possibilitatem talis creaturæ. Porro concesso immediato concursu Dei cum creaturis, dicimus utramque causam in suo ordine esse totalem, cum causis tamen materiali & formali non concurrat in eodem genere, ob imperfectionem utriusque hujus causæ; His præjactis, Sit;

DIFFICULTAS I.

An Deus concurrat immediate ad peccatum?

Difficultas hæc nascitur ex suppositione facta, quod scilicet Deus ad omnes actiones creaturarum concurrat; nam contra hanc conclusionem hoc inter alia proponitur argumentum. Quia si concurrat Deus immediate ad omnes actiones. Ergo concurrat etiam ad peccaminosas; si concurrat etiam ad peccaminosas; Ergo est causa peccati. Sed hæc difficultas retorquetur suo modo in oppositos: Cur non enim Deus sit causa peccati, si mediate ad

illud concurrat, cum mediate concurrere, non excuset à peccato? & sic consilium dantes & propinantes per alium venenum, mediate concurrunt, & tamen sunt causa peccati. Sed hujus Difficultatis solutio translata ad Materiam Theologicam, de Peccatis, ubi diximus: Deum concurrere quidem, & quidem immediate ad peccata, non esse tamen causam illarum, quia non agit cum inclinatione &c.

DIFFICULTAS II.

An Concurfus Dei cum Creaturis, sit quid concomitans?

DICENDUM est, Concursum Dei cum Creaturis, non esse quid concomitans. Supponit hæc Conclusio communem doctrinam nostrorum, quod concurfus Dei in actu secundo, sit idem realiter cum concursu & actione creaturarum.

RATIO, quia si non per eundem concursum effectus penderet à Deo & à causa secunda, vel penderet per aliquam antecedentem actionem Divinam, & hoc non, quia nihil potest ostendi antecedens, quod respondeat illi actioni, cum tamen actioni non possit non respondere aliquid; Non etiam aliquid consequens, quia jam omnia acta inveniret; Non etiam aliquid concomitans, ut jam contra Pontium & Scotistas probabitur. Ergo debebit idem esse omnino cum actione creaturarum; Hinc jam:

PROBATUR primò Conclusio. Si concurfus Dei esset quid concomitans, ex eo esset, quia scilicet exhibitio illius, non pender ab uno principio, sed à duobus, & sic idem diceret Pontius, quod nos, licet aliis verbis; vel certe ideo esset concomitans, quia eliciente creatura suum influxum partialem, alium influxum eliceret Deus, & hoc non, quia nulla necessitas multiplicandi partialitates illorum influxuum, ut patebit solutione argumentorum.

PROBATUR secundò. Respectu illius actionis creaturæ, formaliter acceptæ, non datur ullus concurfus concomitans, quò producat ipsa actio & influxus agentis creati; Ergo nec erit necesse dari alium influxum concomitantem, quo ipse effectus producat; & tamen quæ rationes oppositorum militant pro consequenti, militant etiam pro antecedenti, hinc, si pro antecedenti non valent, nec tenebunt pro consequenti.

PROBATUR tertio. Iste modus concurrendi per concursum concomitantem est indignus Deo, quod sic probatur. Antequam Deus, applicet concursum suum concomitantem, vel novit quid sit actura creatura, vel non novit? Si novit. Ergo jam supponitur effectus, antequam concomitans ille concurfus Divinus accedat.

cedat. Ergo ulterius est indignus Deo, quia non est tolerabile dicere, in aliquo priori posse, supponi effectum, quem Deus non producat; Si autem non novit quid sit actura creatura. Ergo temerè concurrat. Et sic v.g. Si ego dicam volo agere, quod agit Petrus; si nesciam quid sit acturus, temerè id dico, & si coincidam in idem cum illo, merus erit casus, qui respectu Dei non datur. Si autem agat Deus per concursum identificatum, non potest supponi applicans suum concursum ad illam actionem, cum ille concursus idem sit cum actione, directus autem à scientia conditionata, aut alia, ne temerè agat. Videatur notatum sequentis difficultatis sub finem.

CONFIRMATUR. Quia ille concursus concomitans, vel est determinatus ad unum, vel non est determinatus ad unum? si est determinatus ad unum, aufert libertatem. Tum quia concursus antecedens determinatus aufert libertatem. Ergo & concomitans, nec enim est major ratio unius quam alterius. Tum quia concursus concomitans, est inter non dico prærequisita, sed per se inter requisita agendi, ut ipsum præ antecedentiam non notet: Si est inter requisita agendi; Ergo posito illo, non potest non fieri actio, hoc ipso enim non esset determinatus; Si illo posito, non potest non fieri actio; Ergo non liberè fit. Et certè si quis antecedendo vinctum, trahat illum strictum, simul cum illo gradiendo, adhuc verè vinculat. Ergo & concursus ille, si ve antecedit, si ve sit concomitans, si stringat, hoc est, determinet ad unum, auferet libertatem. Tum quia, quando requiritur ad libertatem, ut positis omnibus requisitis possit non fieri actio, hoc intelligitur: Nullum est determinativum actionis, salvans libertatem, nisi determinatio, orta ex suppositione actionis, determinatio autem illius concursus, non est ex suppositione actionis. Pro quo recito locum August. lib. Retract. c. 22. *In nostra inquit potestate non est, nisi quod sequitur nostram voluntatem.* Hinc ex hac auctoritate formabitur argumentum à pari. Concursus antecedens & prædeterminativus aufert libertatem. Ergo & concomitans, quia ex Augustino, etiam hic concomitans non sequitur nostram voluntatem, sicut nec antecedens.

OBJICIT primò Pontius. Volitio Dei distinguitur à volitione creaturæ. Sed volitio Dei, est concursus ipsius cum creatura. Ergo concursus ipsius cum creatura, non est actio creaturæ, sed alia concomitans actio.

RESPONDETUR. Falsam esse Minorem, quia concursus Dei spectat ad omnipotentiam. Voluntas autem Dei est potius applicatio omnipotentia Dei, de quo alias. Rursus dici potest, quod volitio Dei sit concursus ipsius, qui in actu primo acceptus, est distinctus à concursu causæ secundæ, de quo nemo dubitat: sed negamus,

concursum Dei in actu secundo, esse distinctum à concursu itidem in actu secundo creaturæ. Rursus volitio Dei & concursus Dei (ut ita dicam) activè acceptus, est quid distinctum, secundum id, quod dicit in recto, dicit enim ipsam voluntatem Dei & Omnipotentiam applicatam, in obliquo autem & pro connotato non est quid distinctum, quia dicit ipsam actionem creaturæ.

OBJICIT secundò idem. Quando duæ causæ partiales subordinatæ producunt aliquem effectum v.g. intellectus & objectum, intellectiōnem, non eadem actione concurrunt, sed diversa. Ergo idem dicendum, cum Deus & creatura concurrunt. Antec. prob. quia actio subiectatur in agente, sed unica indivisibilis actio, non potest subiectari naturaliter in duobus principiis distinctis realiter.

RESPONDETUR. Imprimis Negand. Antecedens cum sua probatione, quia quantumvis datur actionem agentem quodammodo subiectari in agente, non tamen in eo subiectabitur actio acta, nos autem concursum identificamus actioni actæ. Dixi actionem agentem quodammodo subiectari, quia cum idem sit realiter, vel cum actione acta (sed dicitur agens, non nisi per respectum ad principium) & sic recipitur in passo, vel est idem cum principio operante, & sic non subiectabitur propriè in agente, utpote cui identificatur. Rursus si concursus Dei subiectatur in ipso Deo, quæro etnè aliquid distinctum realiter à Deo, vel non est? si non est distinctum, in statu quæstionis non stas, hic enim queritur de distincto realiter concursu, si autem est quid distinctum, & tamen recipitur in Deo. Ergo entitas Dei rationem causæ materialis habere potest. Denique quamvis causæ partiales subordinatæ, producerent aliquem effectum distinctis actionibus partialibus, adhuc id respectu concursus Divini, concedi non deberet, quia actiones causarum partialium, non debent tantum subordinari, quia nec essentialiter subordinantur, sicut subordinari debet actio causæ secundæ, ad causam primam; consequenter actiones causarum subordinatarum, quamvis concedantur distinctæ, non erit necesse distinguere concursum Dei, à concursu creaturarum.

Lorca, ut eum citat recentior Suar. quamvis fateatur eundem esse realiter concursum causæ primæ & causæ secundæ, tribuit nihilominus prioritatem quandam concursui Divino, præ concursu creato, quam appellat prioritatem à quo, & dicit ulterius concursum causæ primæ, esse priorem in genere causæ efficientis, concursus autem causæ secundæ, dicit esse priorem in genere causæ materialis, & sic determinare causam primam. *Hec illius doctrina*

NON SATISFACIT. Tum quia prior est concursus causæ primæ in genere causæ efficientis, præ concursu causæ secundæ. Ergo comparatur

ratur ad illud, tanquam efficiens ad effectum, talis autem comparatio, arguit distinctionem realem, si autem ponitur distinctio realis, quomodo identificantur? Tum quia concursus causæ secundæ, est prior in genere causæ materialis, præ concursu Dei, idque suppono in genere causæ materialis veræ. Ergo subiectat concursus Dei verè concursus causæ secundæ: Si autem ille verè subiectat, quomodo sunt idem realiter? Tum quia non est explicabile, quomodo concursus Dei sit prior, præ concursu causæ secundæ? quia vel præcedit tempore, vel instanti, vel naturā, vel prioritate originis: non primum, & secundum, quia sicut nihil est prius tempore, vel instanti seipso, ita nec est prius eo, quod secum idem est realiter. Non tertium, quia nihil seipsum præcedit naturā, cumque per multos idē sit esse prius naturā & prius causalitate, cum nihil causet seipsum nec erit prius naturā seipso. Nō quartū, quia prioritas à quo est prioritas consimilis ei, quā prioritate, prior est Pater æternus Filio, quæ prioritas licet salvet æqualitatem durationis, importat tamen oppositionem principii & principia, adeoque distinctionem realem. Quod ipsum sic aliter probatur; Prout est prior à quo concursus Divinus, eo ipso est posterior. Ergo non datur prioritas ista concursus Divini. Anteced. probatur. Prioritas à quo, est prioritas concursus creati prout pendētis à Deo. Ergo concursus ille Divinus prior à quo eo ipso est posterior. Consequentia probatur, Concursus ille ille Divinus prout prior à quo, dicit concursum creatum, qui dicitur esse posterior. Ergo concursus ille Divinus prout prior, eo ipso dicit quid posterius. Addit recentior Suar. Concursus ille essentialiter procedit ab utroque principio. Ergo in nullo priori potest esse sine alterutro; alias esset sine sua essentia. Et certè non potest esse prior concursus creatus, hoc ipso enim quia creatus est, dependet à Deo, non etiam præcedit concursus causæ primæ, quomodo enim Actio vitalis v.g. intellectio, prius procederet à Deo, quā intelligeretur procedere à potentia vitali.

Si tamen nomine huius prioritatis non aliud intelligas, quā quod id, à quo dependet actio, sit prius suo modo, sicut v.g. prioris habet rationem Pater, præ Filio, causæ præ effectui, si non sumantur relativè, cumque concursus creatus dependeat ab increato, debet habere suo modo prioritatem, & hæc prioritas in præsentia, non negatur.

Dices primò cum Lorca. Duæ causæ non possunt uniri ad eundem effectum, nisi una determinet aliam, alias non nisi casu agerent, ergo & prima causa cum causa secunda non ager, nisi una determinet aliam. Quod si hæc determinatio tribuatur Deo. Ergo tribuetur & prioritas, nam determinatio est prior prioritate à quo.

RESPONDETUR. Imprimis, hoc argumentum non procedere de concursu, sed de causis, quo autem sensu causā primā præ secundā habet rationem prioris, dictum ubi de prædeterminatione; duæ autem causæ ut uniantur ad unum effectum, eæque liberæ, non est necesse, ut una prædeterminet aliam, sed ut offerat vires cum quibus possit quidem non operari, infallibiliter tamen operetur altera, & ne casu dicatur agere Deus concurrando cum causis liberis, dirigitur à scientia conditionata.

Dices secundò. Ex istis duabus causalibus, quarum una dicit; ideo egreditur concursus à causā primā, quia egreditur à causā secundā, & ista altera, quæ dicit; ideo egreditur concursus causæ secundæ, quia egreditur concursus causæ primæ; ex istis inquam duabus causalibus, debet esse aliqua vera. Ergo debet alterutri concedi prioritas, cum concedatur determinatio, quam explicat illa causalis.

RESPONDETUR. Imprimis, retorquendo argumentum: ideo agit intellectus, quia agit species, ideo Petrus assidet Paulo, quia Paulus assidet Petro? & tamen in his nulla reperitur prioritas; ita licet ideo agat creatura, quia agit Deus; non sequetur hoc ipso, vel determinationem, vel prioritatem oriri debere. Deinde illa causalis; ideo egreditur concursus à causā secundā, quia egreditur à causā primā hoc solo sensu vera est, quia Deus & potentiam, & vires tribuit creaturæ, & in hoc genere, conceditur prioritas, sed non in præcedentia, alius sensus.

Dices tertio cum eodem. Malleus & artifex simul agunt, & tamen malleus, dicitur esse determinatus, ab artifice. Ergo etiam dicendum est, quod à concursu causæ primæ, determinetur concursus causæ secundæ. Sol etiam & homo generat hominem in eodem instanti etiam naturæ, & nihilominus determinat homo concursum solis, adeoque habet in hoc prioritatem. Ergo etiam diverso respectu prior erit concursus causæ primæ, præ secundæ concursu.

RESPONDETUR. Supra jam prioritatem certam concessam esse, fufiusque explicatum hoc est, in materia de Prædeterminatione. Ad argumenti vim quod attinet, illud non convincit, facile enim est, ut malleus distinctus realiter, necessarioque operans, determinetur ab artifice, Sed concursus indistinctus realiter, ut eam indistinctum Lorca, quomodo determinabitur? Sicut & alia est virtus solis, hoc est v.g. calor, & alia virtus hominis, hoc est semen; hinc facilius est, ut unum, determinetur ab alio.

DIFFICULTAS III.

An concursus Dei, sit quid determinatum physicè?

PRÆMITTO I. Rem esse de concursu Dei extrinsecò & concursu, ut dicebam Acto, nam concurs-